

Zemkopības ministrija

Priekšlikumi normatīvo aktu grozījumiem

Rita Benta

Meža departamenta

Meža resursu un medību nodaļas vadītāja

tālr. 29493126; e-pasts: Rita.Benta@zm.gov.lv

Zemkopības ministrija

2017.gada 6.decembrī

Zemkopības ministrija

Priekšlikumi normatīvo aktu efektivitātes uzlabošanai

Saeima 2016.gada 16.jūnijā pieņēma lēmumu "Par uzdevumiem, kas veicami, lai nodrošinātu Latvijas dabas resursu un publisko aktīvu ilgtspējīgu, efektīvu un racionālu apsaimniekošanu".

Kā viens no Saeimas atbalstītajiem Ilgtspējīgas attīstības komisijas lēmumā ietvertajiem uzdevumiem Zemkopības ministrijai ir, izvērtēt meža apsaimniekošanu regulējošo normatīvo aktu efektivitāti un ietekmi uz mežsaimniecības ekonomisko dzīvotspēju, salīdzinājumā ar citām valstīm, kurās ir līdzvērtīgs vai lielāks meža audzēšanai izmantotās zemes īpatsvars un korrūpcijas potenciāls, lai samazinātu administratīvo slogu un uzlabotu kopējo meža nozares konkurētspēju un ilgtspējīgu attīstību, un sagatavot priekšlikumus normatīvo aktu efektivitātes uzlabošanai.

Zemkopības ministrija

Priekšlikumi normatīvo aktu grozījumiem

Grozījumu sagatavošanas procesā kopā notikuši 26 pasākumi: sanāksmes, semināri, Meža konsultatīvās padomes sēdes (tai skaitā izbraukuma), dalība Saeimas un LPS pasākumos.

I posms (7 pasākumi)

Zemkopības ministrija, sadarbībā ar zinātniekiem un meža nozares pārstāvjiem, septiņās sanāksmēs ir izvērtējuši esošo situāciju un zinātniskos pētījumus par šādu jautājumu normatīvā regulējuma ietekmi un iespējamiem risinājumiem šī regulējuma efektivitātes pilnveidošanai:

1. priedes sekmīgas atjaunošanās nodrošināšanas iespējas teritorijās, kurās aizliegta kailcirte;
2. mežaudzes optimālais šķērslaukums un koku skaits, atbilstoši optimālajam šķērslaukumam, un minimālais nepieciešamais ieaugušo koku skaits atkarībā no valdošās koku sugas meža atjaunošanā un ieaudzēšanā;
3. galvenās cirtes caurmēra pēc valdošās koku sugas skaitliskās vērtības.

3

Zemkopības ministrija

Priekšlikumi normatīvo aktu efektivitātes uzlabošanai

Priekšlikumu sagatavošanas uzsākšanas sanāksmēs izvērtēti meža zinātnieku pētījumi, kas saistīti ar iepriekš minētajiem jautājumiem, sagatavotas vairākas datu analīzes:

Dr.silv. D.Dubrovskis, pamatojoties uz datu analīzi, prezentēja iespējamo mežaudžu vecumu un caurmēru atkarībā no mežaudzes gatavības veida;

- aprēķinos izmantota meža apsaimniekošanas plānošanas datorprogramma "Meža eksperts". Modelēta ietekme uz meža resursu stāvokli, kopējo mežaudžu vecumstruktūru;
- datu analīze, izmantojot datorprogrammu, veikta pie vairākām mežaudzes gatavībām, (vadoties pēc mērķa), modelētos izmantojot Igaunijā pielietotos galvenās cirtes caurmērus pa koku sugām, kā arī, izvērtējot pašreizējo un vēlamo meža atjaunošanas praksi.

4

Zemkopības ministrija

Priekšlikumi normatīvo aktu grozījumiem

II posms (19 pasākumi)

18.04.2017. seminārā ZM ieinteresētās institūcijas iepazīstināja ar MK grozījumu zinātnisko izvērtējumu un sagatavotajiem priekšlikumiem Ministru kabineta noteikumu projektiem:

- Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi MK 2012.gada 2.maija noteikumos Nr.308"Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi" (VSS -650) un
- Ministru kabineta noteikumu projekts "Grozījumi MK 2012.gada 18.decembra noteikumos Nr.935"Noteikumi par koku ciršanu mežā" (VSS - 651).

Noteikumu projektus izskatīja 2017.gada 15.jūnija Valsts sekretāru sanāksmē.

5

Zemkopības ministrija

Priekšlikumi normatīvo aktu efektivitātes uzlabošanai

- **2017.gada 5.jūlijā** Zemkopības ministrija organizēja Meža konsultatīvās padomes sēdi, kurā sniedza informāciju par sagatavotajiem priekšlikumiem normatīvo aktu efektivitātes uzlabošanai un to zinātnisko pamatojumu:
 1. Dabiskie traucējumi Latvijas priežu mežos - *Dr.silv. Āris Jansons*;
 2. Zema biežuma audžu parametri - *Dr.silv. Āris Jansons*;
 3. Galvenās cirtes parametru noteikšana - *Dr.silv. Dagnis Dubrovskis*;
 4. Priekšlikumi normatīvo aktu efektivitātes uzlabošanai – Meža departaments.
- **19.07.2017.** notika Meža konsultatīvās padomes izbraukuma sēde, lai iepazīstinātu noteikumu projekta izstrādē un saskaņošanas procesā iesaistītās institūcijas un nevalstiskās organizācijas ar sausās minerālaugsnes augošo priežu mežaudžu apsaimniekošanas problēmām Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā.
- pēc izbraukuma **18.08.2017.** notika Meža konsultatīvās padomes sēde, lai izvērtētu priekšlikumus normatīvo aktu efektivitātes paaugstināšanai.
- **01.11.2017.** Meža konsultatīvās padomes sēdē izvērtēja ZM piedāvātos kompromisu priekšlikumus normatīvo aktu efektivitātes uzlabošanai un *Dr.silv. Dagnis Dubrovskis* sniedza ziņojumu «Ietekmes uz vidi analīzes matrica, galvenās cirtes caurmēra izmaiņām»

6

Zemkopības ministrija

Priekšlikumi normatīvo aktu efektivitātes uzlabošanai

- **22.09.2017.** notika darba grupas sanāksme par grozījumiem koku ciršanas noteikumos, kurā izvērtēja LDF iesniegtos ekspertu viedokļus par iespējamiem riskiem, samazinot galvenās cirtes caurmēru. *Dr.silv.* Dagnis Dubrovskis sagatavoja iespējamo risku analīzi;
- VMD sagatavoja karti, kurā parādīts sausās minerālaugsnes augošo priežu mežaudžu (priedes veido vairāk nekā 80 procentu no mežaudzes šķērslaukuma) izvietojums, sadalījumā pa īpašuma veidiem, kuras, saskaņā ar izstrādātajiem priekšlikumiem MK noteikumu grozījumiem, varētu nocirst kalcirtē

7

Zemkopības ministrija

Priekšlikumi normatīvo aktu efektivitātes uzlabošanai

- Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas izbraukuma sēde par meža nozares aktualitātēm Engures novadā 13.06.2017.
- Ilgtspējīgas attīstības komisijas izbraukuma sēde Kandavas novadā 13. 10. 2017.
- 20.09.2017. Meža departamenta darbinieku piedalījās un sniedza informāciju LPS organizētajā sanāksmē Baltijas jūras piekrastes pašvaldību darbiniekiem Rojā, par priežu mežaudžu apsaimniekošanu ierobežotās saimnieciskās darbības joslā.

8

Zemkopības ministrija

Priekšlikumi normatīvo aktu efektivitātes uzlabošanai

Zemkopības ministrija ir izstrādājusi MK noteikumu projektus:

«Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 2. maija noteikumos Nr. 308 „Meža atjaunošanas, meža ieadzēšanas un plantāciju meža noteikumi” »

«Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumos Nr. 935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā" »

Noteikumu projekti ir izskatīti 2017.gada 15.jūnija Valsts sekretāru sanāsmē

9

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

I. Priežu mežaudžu apsaimniekošana Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotās saimnieciskās darbības joslā

Spēkā esošie nosacījumi	ZM piedāvātā redakcija (kompromisa risinājums)
<p>65. Kailcirte aizliegta: 65.3. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotās saimnieciskās darbības joslā sausās minerālaugsnes augošās priežu mežaudzēs (priedes veido vairāk nekā 80 procentu no mežaudzes šķērslaukuma);</p> <p>15. Maksimālā kailcirtes cirsma platība: 15.4. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotās saimnieciskās darbības joslā esošajos mežos – <u>divi hektāri</u>;</p> <p>25. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotās saimnieciskās darbības joslā kailcirtes cirsma izvietota tā, lai plānotajai kailcirtes cirsmā piegulošajās mežaudzēs pēc kailcirtes būtu pagājuši vismaz 10 gadi ar skuju kokiem atjaunotās mežaudzēs un vismaz pieci gadi ar lapu kokiem atjaunotās mežaudzēs.</p>	<p>Noteikt, ka kailcirte aizliegta:</p> <p>65.3. Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotās saimnieciskās darbības joslā <u>silā un mētrājā</u> augošās priežu mežaudzēs (priedes veido vairāk nekā 80 procentu no mežaudzes šķērslaukuma)</p>

10

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Noteikumu projektā ietverts nosacījums:

Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā esošajos mežos:

- **damaksnī un lānā augošās priežu mežaudzēs (priedes veido vairāk nekā 80 procentu no mežaudzes šķērslaukuma) – maksimālā kailcirtes cirsmas platība ir viens hektārs;**
- **pārējās mežaudzēs – divi hektāri**

11

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Noteikumu projekta redakcija atceļ kailcirtes aizliegumu lānā un damaksnī augošās priežu mežaudzēs (priedes veido vairāk nekā 80 procentu no mežaudzes šķērslaukuma)

Priekšlikuma mērķis ir uzlabot priežu mežaudžu atjaunošanas iespējas Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā

Atceļot kailcirtes aizliegumu Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotās saimnieciskās darbības joslā sausās minerālaugsnēs augošās priežu mežaudzēs:

- **iespējams arī nākotnē saglabāt priežu mežaudžu lomu rekreācijai;**
- **palielināt šo mežaudžu lomu CO2 piesaistē;**
- **samazināt meža atjaunošanas un kopšanas, kā arī administratīvās izmaksas;**
- **palielināt selekcionēta meža reproduktīvā materiāla pielietojanas iespējas mežaudzes atjaunošanā;**
- **saglabāt koksnes plūsmas ilgtspēju.**

12

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Noteikumu projektā ietverts nosacījums, ka

Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā:

- **damaksnī un lānā augošās priežu mežaudzēs (priedes veido vairāk nekā 80 procentu no mežaudzes šķērslaukuma) kailcirtes cirsmas izvieta tā, lai plānotajai kailcirtes cirsmāi piegulošajās priežu mežaudzēs damaksnī un lānā pēc kailcirtes būtu pagājuši vismaz 20 gadi vai atjaunotā priežu mežaudze būtu sasniegusi vismaz četru metru augstumu. Minimālais attālums starp kailcirtes cirmām priežu mežaudzēs damaksnī un lānā ir 90 metri;**
- **pārējās mežaudzēs kailcirtes cirsmas izvieta tā, lai plānotajai kailcirtes cirsmāi piegulošajās mežaudzēs pēc kailcirtes būtu pagājuši vismaz 10 gadi ar skuju kokiem atjaunotās mežaudzēs un vismaz pieci gadi ar lapu kokiem atjaunotās mežaudzēs.**

13

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

- **Saskanā ar zinātnieku un praktiķu ieteikumiem, kailcirtē būtu jāatļauj visos meža tipos sausās minerālaugsnēs augošās priežu mežaudzēs.**
- **Nemot vērā dabas aizsardzības nevalstisko organizāciju un VARAM iebildumus, Zemkopības ministrija piedāvā kompromisa risinājumam virzīt redakciju, kas divos auglīgākajos meža tipos - damaksnī un lānā (aptuveni puse no sausās minerālaugsnēs augošajām priežu mežaudzēm) atļaut līdz vienu ha lielu kailcirti, bet divos mazāk auglīgajos meža tipos saglabāt izlases cirti.**

Gan damaksnis, gan lāns, pēc atvērumu izveidošanas stipri aizzel ar graudzālēm un pameža koku un krūmu sugām un tajos abos ir vienlīdz apdraudēta priedes atjaunošana.

14

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Spēkā esošie nosacījumi	ZM piedāvātā redakcija (kompromisa risinājums)
<p>26. Ja izlases cirtes izpildes laikā mežaudzes šķērslaukums ir vienāds ar kritisko šķērslaukumu vai lielāks par to, bet cirsmas daļās, kas nav lielākas par 0,2 hektāriem, šķērslaukums kļūst mazāks par kritisko šķērslaukumu (turpmāk – atvērumi), izcirstos atvērumus neuzskata par kailcirti.</p>	<p>26. Izlases cirtē izcirstos atvērumus (cirtes izpildes laikā izveidotas no kokiem brīvas cirsmas daļas) <u>neuzskata par kailcirti</u>, ja mežaudzes kopējais šķērslaukums ir vienāds ar kritisko šķērslaukumu vai lielāks par to un:</p> <p>26.2. atvēruma platība <u>Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā silā un mētrājā augošās priežu mežaudzēs</u> (priedes veido vairāk nekā 80 procentu no mežaudzes šķērslaukuma) <u>nav lielākas par 0,3 hektāriem.</u></p>

15

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Noteikumu projektā ietverts nosacījumi:

Ja mežaudzi saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir aizliegts nocirst kailcirtē, kokus izlases cirtē cērt šādi:

Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā sausās minerālaugsnēs augošās priežu mežaudzēs (priedes veido vairāk nekā 80 procentu no mežaudzes šķērslaukuma) mežaudzes šķērslaukumu nesamazina zem kritiskā šķērslaukuma. Mežaudzes šķērslaukumu var samazināt zem kritiskā šķērslaukuma, ja pēc atvērumu izciršanas ir pagājuši vismaz 20 gadi, un tie ir atjaunoti ar priedi;

Atvērumus cirmā izvieto pēc iespējas vienmērīgi, izvērtējot situāciju dabā

16

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Noteikumu projektā ietverti kompromisa nosacījumi par ekoloģisko koku saglabāšanu:

- Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā sausās minerālaugsnēs augošās priežu mežaudzēs (priedes veido vairāk nekā 80 procentu no mežaudzes šķērslaukuma) - vismaz 20 ekoloģiskos kokus, rēķinot uz cirsmas hektāru;
- kailcirtē, kuru veic mežaudzei sasniedzot galvenās cirtes caurmēru - vismaz 8 ekoloģiskos kokus, rēķinot uz cirsmas hektāru;
- pārējās cirmās - vismaz 5 ekoloģiskos kokus, rēķinot uz cirsmas hektāru.

17

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Spēkā esošie nosacījumi	ZM piedāvātā redakcija (kompromisa risinājums)
<p>54. Cērtot kokus, saglabā šādus augošus kokus:</p> <p>54.1. rēķinot uz cirsmas hektāru, <u>vismaz piecus ekoloģiskos kokus – augtspējīgus iepriekšējās paaudzes kokus – vai, ja tādu nav, – augtspējīgus kokus, kuru caurmērs lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru nogabalā. Ieteicams vispirms izvēlēties ozolus, liepas, priedes, ošus, gobas, viksnas, kļavas, melnalkšņus, apses un bērzus, kā arī, ja tādi ir, kokus ar deguma rētām;</u></p>	<p>54. Cērtot kokus, saglabā šādus augošus kokus:</p> <p>Papildināt ar 54.1.¹ apakšpunktu šādā redakcijā:</p> <p>54.1.¹ Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā sausās minerālaugsnēs augošās priežu mežaudzēs, rēķinot uz cirsmas hektāru, <u>vismaz 20 ekoloģiskos kokus – augtspējīgus iepriekšējās paaudzes kokus – vai, ja tādu nav, – augtspējīgus kokus, kuru caurmērs lielāks par valdošās koku sugas koku vidējo caurmēru nogabalā.</u></p>

18

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Noteikumu projektā ietverti kompromisa nosacījumi:

Ja cirmā ir sausi koki, cērtot kokus saglabā resnākos kritušus, nolauztus vai stāvošus sausus kokus, vispirms izvēloties tos, kuru diametrs 1,3 metru augstumā no sakņu kakla vai lūzuma vietā, ja tā ir zem 1,3 metru augstuma no sakņu kakla, ir lielāks par 50 centimetriem:

- kailcirtē, kuru veic mežaudzei sasniedzot galvenās cirtes caurmēru - vismaz 10, rēķinot uz cirmsmas hektāru;
- pārējās cirmās - vismaz četrus, rēķinot uz cirmsmas hektāru.

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Šausās minerālaugsnēs augošas Priežu tīraudzes ārpus ĪADT un mikroliegumiem 11 tūkst ha:

1. Pēc meža tipa
 - Sils 21 %
 - Mētrājs 30 %
 - Lāns 28%
 - Damaksnis 20 %
2. Pēc īpašuma formas
 1. Valsts meži 8,3 tūkst ha
 - Pieaugušas un pāraugušas -2910 ha
 - Briestaudzes -1820 ha
 - Pārējās - 3560
 2. Privātie un pašvaldību meži 2,5 tūkst ha
 - Pieaugušas un pāraugušas 690 ha
 - Briestaudzes 660 ha
 - Pārējās 1230 ha

20

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Noteikumu projekta nosacījumi par koku ciršanu galvenajā cirtē attiecas uz priežu mežaudzēm Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā.

Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla ir noteikta Aizsargjoslu likumā, t.i., ierobežotas saimnieciskās darbības josla ir līdz 5 kilometru platumā. Tā tiek noteikta, ņemot vērā dabiskos apstākļus

Savukārt krasta kāpu aizsargjoslā, kuras platums, saskaņā ar Aizsargjoslu likuma prasībām, ir atkarīgs no kāpu zonas platumā, bet nav mazāks par 300 metriem sauszemes virzienā, skaitot no vietas, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija (ar Aizsargjoslu likuma 6. panta otrajā daļā minētajiem izņēmumiem) ir aizliegts veikt galveno cirti, izņemot koku ciršanu ārkārtas situācijas seku likvidēšanai, kā arī vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu seku likvidēšanai

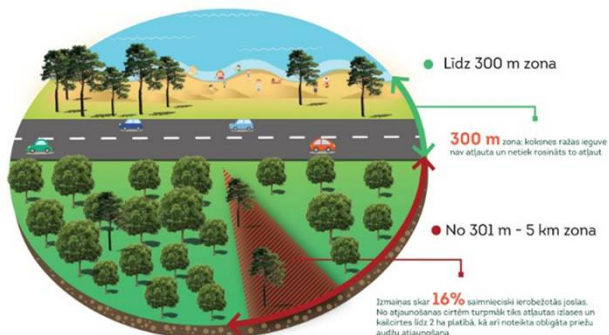
21

Zemkopības ministrija

Izaicinājums atjaunot priedes tīraudzis

KĀDAS IZMAIŅAS PAREDZ GROZĪJUMI MK NOTEIKUMOS?

22

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Meža likums

31.¹ pants

(1) Valsts meža apsaimniekošana notiek saskaņā ar meža apsaimniekotāja izstrādātu un attiecīgās institūcijas vai apsaimniekotāja valdes apstiprinātu meža apsaimniekošanas plānu, nodrošinot koksnes resursu maksimāli vienmērīgu un ilgtspējīgu izmantošanu, radot labvēlīgu vidi ekonomikas attīstībai, saglabājot meža ekoloģisko vērtību un apmierinot sabiedrības sociālās vajadzības.

32.pants

Meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam ir pienākums izstrādāt meža apsaimniekošanas plānu, ja kopējā apsaimniekojamā meža platība pārsniedz 10 000 hektāru.

23

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Ministru kabineta 2014.gada 4.februāra noteikumos Nr.67 "Noteikumi par meža apsaimniekošanas plānu" ietverti nosacījumi:

- **meža apsaimniekošanas plānā norāda to rekreācijai un vides izziņai paredzēto teritoriju apjomu, kuras teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktas kā publiskā ārtelpa (mežaparki, rekreācijas vietas pie ūdeņiem un dabas objektiem);**
- **šo noteikumu 7.punktā noteikts, ka meža apsaimniekošanas nosacījumus rekreācijai un vides izziņai paredzētajās teritorijās, kas teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktas kā publiskā ārtelpa, saskaņo ar vietējo pašvaldību un nodrošina sabiedrības līdzdalību.**

24

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

45.pants

(1) Koku ciršanas maksimālo apjomu hektāros un kubikmetros sadalījumā pa valdošajām koku sugām, ko atļauts nocirst galvenajā cirtē piecos gados, valsts mežiem aprēķina Valsts meža dienests un apstiprina Ministru kabinets

Ministru kabineta 2015. gada 16. novembra rīkojums Nr. 718

Par koku ciršanas maksimāli pieļaujamo apjomu 2016.-2020. gadam

25

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Ministru kabineta noteikumu grozījumi neattiecas uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un mikroliegumiem.

Spēkā esošajos 2012 gada 18.decembra MK noteikumos Nr.935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā" 2. punktā ir noteikts, ka īpaši aizsargājamās dabas teritorijās un mikroliegumos šos noteikumus piemēro tiktāl, ciktāl tie nav pretrunā ar īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un mikroliegumu aizsardzību un izmantošanu regulējošajiem normatīvajiem aktiem.

Uz koku ciršanu galvenajā cirtē priežu mežaudzēs Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā attiecas šo noteikumu XI. nodaļā «Dabas aizsardzības prasības koku ciršanai» ietvertās prasības (tai skaitā prasība par augošu un sauso resno koku saglabāšanu).

26

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā II galvenās cirtes caurmērs

Spēkā esošā un saskaņošanai nosūtītā projekta redakcija (ar sarkanu)

Koku ciršana pēc galvenās cirtes caurmēra ir atļauta pirms galvenās cirtes vecuma sasniegšanas, ja valdošās koku sugas pirmā stāva koku vidējais caurmērs 1,3 metru augstumā virs sakņu kakla ir vienāds ar šo noteikumu pielikumā noteikto galvenās cirtes caurmēru vai lielāks par to.

Nr. P.k	Koku suga		Bonitāte				
			IIa	I	II	III	IV un zemāka
1.	Priede	Igaunija	28	28	28	28	28
		Latvija	39/30	35/30	31/30	27/30	30
2.	Egle	Igaunija	26	26	26	26	26
		Latvija	31/26	29/26	29/26	27/26	26
3.	Bērzs	Igaunija	26	26	24	22	18
		Latvija	31/25	27/25	25/25	22/25	25

(priekšlikumi ar sarkanu)

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Noteikumu projektā ietverti nosacījumi:

- koku ciršanu galvenajā cirtē pēc galvenās cirtes caurmēra neveic kailcirtē Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotās saimnieciskās darbības joslā sausās minerālaugsnēs augošās priežu mežaudzēs, kurās priedes veido vairāk nekā 80 procentu no mežaudzes šķersslaukuma
- cērtot kokus galvenā cirtē pēc caurmēra, pēc cirtes mežaudzi atjauno sējot vai stādot ar kategoriju uzlabots un pārāks meža reproduktīvo materiālu, ievērojot normatīvajos aktos par meža atjaunošanu noteikto

Šo noteikumu punktu neattiecinā uz platību, kurā izveidojusies dzīvotspējīga skuju koku paauga ar koku skaitu, kāds nepieciešams, lai platību atzītu par atjaunotu, vai atbilstoši normatīviem aktiem par koku ciršanu mežā ir saglabāti sēklas koki

(saskaņošanas procesā ierosināts priekšlikums).

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Veikta LDF iesniegto meža ekoloģijas ekspertu viedokļu par iespējamajiem riskiem, samazinot galvenās cirtes caurmēru, analīze (skat. prezentāciju «Ietekmes uz vidi analīzes matrica, galvenās cirtes caurmēra (ZM sagatavotais grozījumu projekts Koku ciršanas noteikumos) izmaiņām»
Analīze izvirzītos riskus neapstiprina

Nr.	Kritērijs	Rezultāti
1.	Mežaudzes struktūras vienkāršošanās, izteiktāks viendabīgums audzē, lielāku dimensiju koku pieejamības samazināšanās (negatīvas sekas dobumpērētājiem un putniem, kas būvē lielās ligzdas), lielāko dimensiju (virs 30 cm) mirušās koksnes apjoma samazināšanās;	Vienvecuma mākslīgi veidotās audzēs resno dimensiju (DBH virs 30cm) koku skaits galvenās cirtes vecumā un normatīvo aktu grozījumos pieāvāto mērķu caurmēru vecumā ir lielāks salīdzinājumā ar dabiski veidotām dažādvecuma audzēm.
2.	Traucējuma pieaugums, mežizstrādes izpostīto putnu ligzdu skaita pieaugums;	kopējais ikgadējo ciršanas apjomu pieaugums prognozēts aptuveni 0.5 milj.m3 gadā vai 1670ha/gadā, kas ir aptuveni 10% no ikgadējā ciršanas apjoma. Ilgtspējīgā galvenās cirtes platība pie pašreizējā normatīvo aktu regulējuma ir 2.006% no kopējās privātajām un juridiskajām personām piederošās platības. Ierosināto normatīvo aktu izmaiņu gadījumā tā pieaugtu par 0.05%, līdz 2.06%
3.	Vecāku mežu īpatsvara samazināšanās (virs 60/70gadiem)	Nav paredzama būtiska vecāku mežu samazināšanās audžu vecumā virs 60/70 gadiem caurmēra samazināšanas rezultātā. Kopumā nedaudz pieaugs jaunaudžu aizņemtās platības.

29

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Nr.	Kritērijs	Rezultāti
4.	Mežu fragmentācijas palielināšanās (dzīvotņu un populāciju fragmentācija (izolētības palielināšanās, sugu areāla samazināšanās, biotopu pašregulācijas ietekmēšana), ekspansīvu sugu savairošanās, palielināts plēsonības spiediens);	Galvenās cirtes mērķa caurmēra izmaiņas neskar esošo atbilstoši LR normatīvajiem aktiem izveidoto ĪADT un mikroliegumu tīklu, GC platība ierosināto normatīvo aktu izmaiņu gadījumā (priedes, egles, bērza 1.-3. bonitātes audzes) pieaugtu nebūtiski - par 0.05% jeb līdz 2.06% no kopējās privātajām un juridiskajām personām piederošās mežu platības.
5.	Meža ekosistēmas struktūras vienkāršošanās, izteiktāks viendabīgums (dzīvotņu dažādības samazināšanās, sugu dažādības samazināšanās, barības tīklu vienkāršošanās);	Pārklājas ar 1. kritēriju un izvirzītais risks attiecas uz prasību obligāti atjaunot stādot augstvērtīgu materiālu cirmās, kas veiktas pēc caurmēra, tad uzskatām, ka tas samazinās skujkoka audžu samazināšanās tendences privātajos mežos, kas vērtējams kā pozitīvs piensums.
6.	Grūtības nodrošināt biotopu labvēlīga aizsardzības stāvokļa ilgtspēju (t.i., mežu vecuma struktūra sadalīsies vecajos mežos (no kuriem liela daļa būs īpaši aizsargājami biotopi) un jaunajos (saimnieciskajos) mežos, bet trūks "pārejas vecuma" mežu, kas relatīvi drīz varētu kļūt par īpaši aizsargājamiem biotopiem, tādējādi radoties arī vietu kompensāciju apgrūtinājumiem	Aprēķinu rezultāti liecina, ka ilgtermiņā veidosies tāda vecuma struktūra, kur katrā desmitgadē aizņemto audžu platība vidēji būs 13.24% ±5 .no kopējās platības. Tas norāda uz līdzsvarotu vecuma struktūru.

30

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Noteikumu projekta anotācijā ietverta informācija par ietekmes uz vidi stratēģisko izvērtējumu un meža politikas īstenošanu.

- **Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumos Nr. 935 "Noteikumi par koku ciršanu mežā" izstrādāti, lai sasniegtu Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādnes 2015.-2020.gadam (MSNP2020) izvirzītos mērķus un politikas rezultātus;**
 - Ievērojot to, ka mežsaimniecība (meža apsaimniekošana) atstāj ietekmi uz vidi, MSNP2020 Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma Vides pārskata ietvaros veikts mežsaimniecības vispārējās ietekmes novērtējums (3.3.2. punkts) uz šādiem vides aspektiem:
 - (1) ietekme uz meža resursiem, (2) ietekme uz meža bioloģisko daudzveidību, (3) ietekme augsnes, (4) gaisa un (5) ūdeņu kvalitāti, (6) ietekme uz ainavu un kultūrvēsturisko mantojumu, kā arī (7) ietekme uz klimata pārmaiņām. Vispārējā ietekme vērtēta katram meža apsaimniekošanas etapam (pasākumam) atsevišķi.
- **Noteikumu projektā ietvertās normas gan attiecībā uz koku ciršanu Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā, gan galvenās cirtes caurmēra izmaiņas ir vērstas uz meža vērtības palielināšanu. Tāpēc noteikumu projektam, ar kuru tiek realizēts politikas plānošanas dokumentā, kuram ir veikts Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējums, noteiktais, nav nepieciešams veikt atsevišķu Stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu.**

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

• **Izmainītas MK noteikumos noteiktās mežaudzes pirmajā stāvā augošo koku minimālā šķērslaukuma ($G_{min.}$) skaitliskās vērtības saskaņā ar zinātniskajiem pētījumiem (mežaudzēm līdz birstaudzes vecumam).**

• **Izmainīts MK noteikumos noteiktais mežaudzes pirmajā stāvā augošo koku skaits atbilstoši minimālajam šķērslaukumam ($N_{min.}$), atkarībā no valdošās koku sugas un koku vidējā augstuma (koki uz hektāru), saskaņā ar zinātniskajiem pētījumiem**

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Nevalstiskās vides organizācijas un VARAM ierosina papildināt noteikumus ar jauniem punktiem:

- Lai netraucētu dzīvniekus vairošanās sezonā no 1.apriļa līdz 30.jūnijam visos mežos aizliegta koku ciršana.

(priekšlikums nav ņemts vērā, jo tas neatbilst šī noteikumu projekta deleģējumam).

- Vienai fiziskai vai juridiskai personai vienā administratīvajā teritorijā īpašumā vai tiesiskā valdījumā esoši meža platībai pārsniedzot 500 ha, apšu un baltalkšņu mežaudzes 50 gadu un vecākas un citu koku sugu 70 gadu un vecākas mežaudzes saglabājamas vismaz 30 % apjomā no kopējās meža platības.

(priekšlikums nav ņemts vērā, jo tas ir pretrunā ar Meža likuma 9. pantā noteikto, kā arī pretrunā ar Meža un saistīto nozaru attīstības pamatnostādņem 2015.-2020. gadam, kas nosaka, ka politikas mērķa "1.1.1.6.Nodrošināta stabila un prognozējama koksnes resursu pieejamība koksnes produktu ražošanai" sasniegšanai ir noteikts rezultatīvais rādītājs: nesamazināt koksnes resursu ieguvei pieejamās platības)

Zemkopības ministrija

Noteikumi par koku ciršanu mežā

Nevalstiskās vides organizācijas un VARAM ierosina papildināt noteikumus ar jaunu punktu:

- Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā augošās 140 gadu vecās vai vecākās priežu mežaudzēs (priedes veido vairāk nekā 80 procentu no mežaudzes šķērslaukuma) līdz 2020.gada 31.decembrim koku ciršana galvenā cirtē atļauta, ja saņemts sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta meža biotopu eksperta pozitīvs atzinums vai Dabas aizsardzības pārvaldes izsniegta izziņa, ka atbilstoši biotopu kartēšanas procesā iegūtajai informācijai teritorijā nav konstatēti īpaši aizsargājami biotopi

(priekšlikums ņemts vērā)

Zemkopības ministrija

Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi

III Par meža atjaunošanu un ieaudzēšanu

Priekšlikums

Noteikt, ka atjaunotajā platībā minimālais nepieciešamais kopējais ieaugušo koku skaits atkarībā no valdošās koku sugas ir:

priedei – 2000 koku uz hektāru;

pārējām koku sugām - 1500 koku uz hektāru

(ja melnalksnis atjaunojas ar celma atvasēm, pie viena celma uzskaita ne vairāk kā četras atvases)

Spēkā esošie nosacījumi

Atjaunotajā platībā minimālais nepieciešamais kopējais ieaugušo koku skaits atkarībā no valdošās koku sugas ir:

- **priedei – 3000 koku uz hektāru;**
- **ozolam, osim, vīksnai, gobai, klavai, dižskābardim un skābardim – 1500 koku uz hektāru;**
- **pārējām koku sugām – 2000 koku uz hektāru (ja melnalksnis atjaunojas ar celma atvasēm, pie viena celma uzskaita ne vairāk kā četras atvases);**

35

Zemkopības ministrija

Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi

Noteikumu projekts papildināts ar nosacījumu:

Pēc kailcirtes, kas veikta mežaudzei sasniedzot galvenās cirtes caurmēru, to atjauno trīs kalendāra gadu laikā pēc cirtes gada:

- sējot vai stādot;
- saglabājot dzīvotspējīgu skuju koku paaugu un nodrošinot koku skaitu, kāds nepieciešams, lai platību atzītu par atjaunotu.

36

Zemkopības ministrija

Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi

Pēc kailcirtes Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes ierobežotas saimnieciskās darbības joslā mežaudzēs, kur valdošā koku suga bijusi priede, mežu atjauno, sējot vai stādot priedi, izņemot platību, kurā izveidojusies dzīvotspējīgu skuju koku paauga ar koku skaitu, kāds nepieciešams, lai platību atzītu par atjaunotu, vai atbilstoši normatīviem aktiem par koku ciršanu mežā ir saglabāti sēklas koki.

37

Zemkopības ministrija

Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi

Priekšlikums

Noteikt, ka mežaudzi reģistrē kā stādītu vai sētu, ja stādīto vai sēto koku skaits pārsniedz 75 procentu no noteikumos noteiktā minimāli nepieciešamā kopējā ieaugušo koku skaita

Spēkā esošie nosacījumi

12. Mežaudzi reģistrē kā stādītu vai sētu, ja stādīto vai sēto koku skaits pārsniedz 50 procentu no šo noteikumu 5.4.apakšpunktā noteiktā minimāli nepieciešamā kopējā ieaugušo koku skaita.

38

Zemkopības ministrija

Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi

Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumu Noslēguma jautājumos noteikt, ka nosacījums

mežaudzi atjauno sējot vai stādot ar kategoriju uzlabots un pārāks egles un bērza meža reproduktīvo materiālu pēc galvenās cirtes pēc caurmēra stājas spēkā ar 2019.gada 1. janvāri.

39

Zemkopības ministrija

Meža atjaunošanas, meža ieaudzēšanas un plantāciju meža noteikumi

Noteikumu projektā ietvertie nosacījumi:

•par minimāli nepieciešamo kopējo ieaugušo koku skaitu un

•mežaudzes reģistrēšanu kā stādītu vai sētu, ja stādīto vai sēto koku skaits atbilst noteikumos noteiktajam minimāli nepieciešamajam kopējam ieaugušo koku skaitam

ir attiecināmi arī uz meža ieaudzēšanu

40

Zemkopības ministrija

Paldies par uzmanību

06. 12. 2017.